

Nr 7

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner angående restitution av arvsskatt för dödsbo med skogskontotillgång.

(1:a avd.)

Yrkande

I de likalydande motionerna I: 223 av herrar *Skagerlund* och *Axelson* samt II: 259 av herr *Eriksson* i Arvika m. fl. har hemställts

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär utredning rörande möjligheterna till restitution av arvsskatt för dödsbo med skogskontotillgång då sådan tillgång inkomstbeskattas.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt förordningen (1954: 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts på skogskonto, har vissa skogsägare rätt till uppskov med inkomsttaxeringen för den del av skogsintäkterna som insatts på särskilt skogskonto i bank. För ett och samma beskattningsår får insättning göras med högst 60 % av köpeskillingen vid upplåtelse av avverkningsrätt, 40 % av köpeskillingen för leveransvirke och 40 % av saluvärdet av skogsprodukter som uttagits för förädling i egen rörelse. För skogsägare som drabbats av stormskador på skogen under år 1969 har insättningsbeloppen tillfälligt höjts till 80, 50 resp. 50 % enligt förordningen (1969: 713) med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto.

Då uttag från skogskontot sker, skall beloppet tas upp som intäkt av skogsbruk. Om fastigheten överlåts skall de på skogskontot inestående medlen tas upp som intäkt av skogsbruk för det beskattningsår fastigheten avyttrats. Uppskov med beskattningen får åtnjutas under högst tio år.

Har oskiftat dödsbo medel inestående på skogskonto, skall medlen tas upp till beskattning för det beskattningsår under vilket dödsboet skiftas eller då reglerna i 53 § 3 mom. kommunalskattelagen om beskattning i vissa fall av dödsbo såsom handelsbolag första gången skall tillämpas. I dödsbo med endast en delägare fordras inte något arvskifte. Sådant dödsbo anses enligt gällande rättspraxis upplöst i och med att boutredningen avslutats.

Vid arvsbeskattningen skall medlen — i likhet med vad som gäller för övriga tillgångar — tas upp till sitt verkliga värde, utan hänsyn till den latent inkomstskatteskulden. Avdrag får ej heller ske för de beräknade framtida inkomstskatterna.

I samband med att dödsbokeskattningen omlades 1958 från ett system med kvarlåtenskapsskatt och arvsskatt till ett system med enbart arvsskatt, begärde riksdagen i enlighet med vad bevillningsutskottet hemställt (BeU 1958: 10) en allsidig översyn av arvsbeskattningen. Behovet av en sådan översyn har därefter vid upprepade tillfällen framhållits i olika motioner, senast vid 1965—1967 års riksdagar. En av de frågor som uppmärksammades i motionerna var problemet vid arvsbeskattningen med latent inkomstskatteskulder. Att sådana skulder inte beaktades vid arvsbeskattningen kunde, framhöll motionärerna, medföra att den marginella skatten på vissa tillgångar — såsom företags omsättnings- och anläggningstillgångar, skogskonton och periodiskt utgående förmåner — i vissa fall kunde överstiga värdet på tillgångarna.

Med hänvisning till den redan begärda utredningen avstyrkte bevillningsutskottet yrkandena i motionerna (BeU 1965: 7, 1966: 11 och 1967: 30), vilka inte heller föranledde någon riksdagens åtgärd.

Kapitalskatteberedningen, som fått i uppdrag att överse bl. a. arvsbeskattningen, har i sitt betänkande Kapitalbeskattningen (SOU 1969: 54) upplýst att beredningen kommer att föreslå att latent skatteskuld skall beaktas vid förmögenhetsuppskattningen. Beredningen väntas avge sitt slutbetänkande i år.

Motivering

I många fall avyttrar dödsbodelägarerna ganska snart efter dödsfallet den fastighet som de inestående skogskontomedlen härrör från. Enligt gällande bestämmelser skall i samband med fastighetens avyttring medel, som är inestående på skogskonto, lyftas i sin helhet. Dessa medel skall då i vanlig ordning inkomstbeskattas. Då skogskontomedlen vid sådana tillfällen tas ut i sin helhet, innebär det ofta att en ganska hög procent av det inestående beloppet åtgår till skatt.

Den egentliga tillgången i dödsboet är, beträffande skogskontomedlen, i sådant fall endast det belopp som kvarstår sedan medlen inkomstbeskattats.

Enligt gällande bestämmelser skall skogskontomedlen i sin helhet tas upp såsom tillgång i bouppteckningen. Detta innebär i många fall att arvsskattebeläggning sker på belopp som i själva verket ej är tillgång i boet. Förhållandet är otillfredsställande och bör rättas till. Lämpligen kan problemet lösas genom att möjligheter bereds dödsbon, som bevisligen fått erlagga en del av skogskontotillgångarna i inkomstskatt, att erhålla restitution av den arvsskatt som erlagts på detta belopp.

Utskottet

Vid arvsbeskattningen skall medel på skogskonto tas upp till sitt verkliga värde, utan hänsyn till att inestående belopp inkomstbeskattas i samband med att de tas ut från skogskontot.

Motionärerna anför att en förhållandevis stor del av det inestående beloppet avgår till arvsskatt och inkomstskatt och begär en utredning i syfte att arvsskatten skall restitueras då tillgångarna inkomstbeskattas.

Frågan i vad mån latent skatteskuld bör beaktas vid förmögenhetsuppskattningen berör inte endast skogskonton utan även tillgångar av annat slag, t. ex. varulager och anläggningstillgångar i rörelse. Förutom vid arvsbeskattningen uppkommer problemet också vid den årliga förmögenhetstaxeringen.

I direktiven för kapitalskatteberedningen anføres att en lösning av frågan framstår som angelägen, och beredningen har i sitt delbetänkande Kapitalbeskattningen (SOU 1969: 54) upplyst att den kommer att föreslå att latent skatteskuld skall beaktas vid värdering av tillgångar av ifrågavarande slag. Beredningen väntas framlägga sitt slutbetänkande i år. Utredningsyrkandet i motionerna är således redan tillgodosett.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionerna I: 223 och II: 259.

Stockholm den 24 februari 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Tistad (fp), Wärnberg (s), Sundin (cp), Gösta Jacobsson (m), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s), Stadling (s), Karl Pettersson (m) och Österdahl (fp); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herrar Vigelsbo (cp), Kristenson (s), Carlstein (s), Nyström (s), Larsson i Umeå (fp) och Sundkvist (cp).